

Osýpky

Osýpky patria medzi najzávažnejšie ochorenia detského veku. Ich závažnosť spočíva najmä v častých komplikáciách, ako sú pneumónie, bronchopneumónie, encefalitídy a otitídy. Pred zavedením očkovania proti osýpkam každoročne ochoreli a zomreli vo svete milióny detí. Napriek širokej dostupnosti očkovacej látky, zostávajú osýpky aj v súčasnosti vo svete, najmä v rozvojových krajinách, významnou príčinou chorobnosti a úmrtnosti detí.

V Euroregióne Svetovej zdravotníckej organizácie (SZO) sa ochorenia vďaka viac než 40 ročnej dostupnosti a využívaniu očkovacej látky výrazne znižovali.

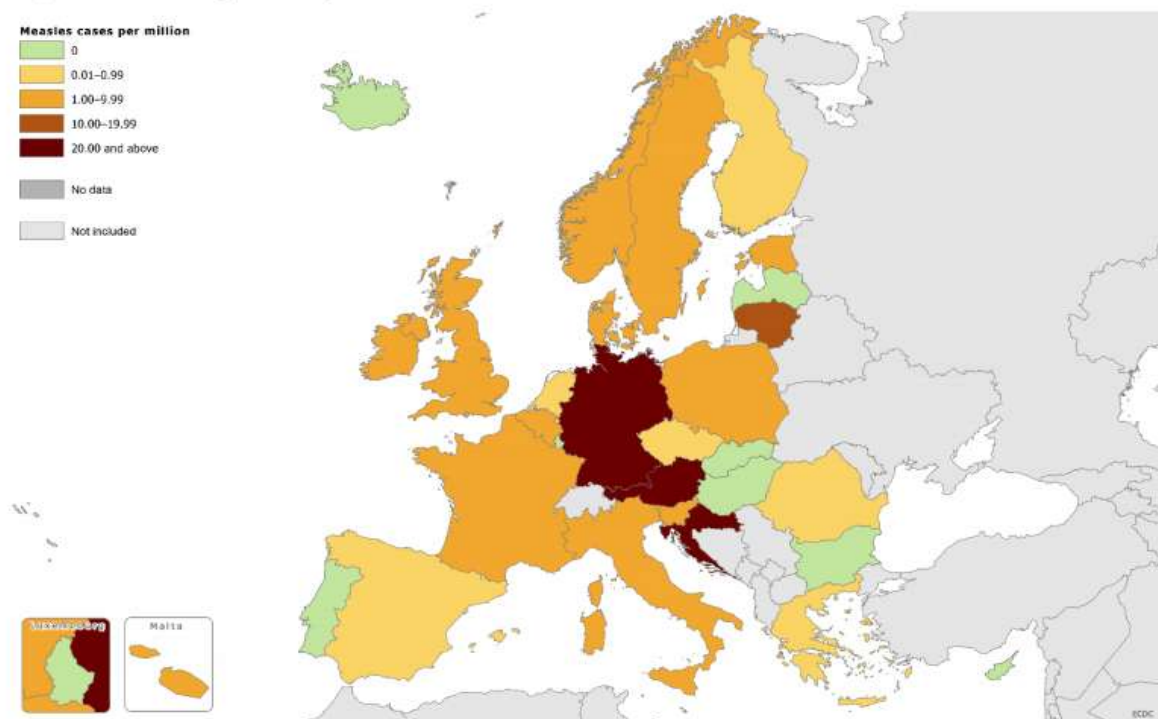
Pravidelné očkovanie detí proti osýpkam bolo na Slovensku zavedené v roku 1969. Pred zavedením očkovania chorobnosť na Slovensku dosahovala vysoké hodnoty 200-400 na 100 000 obyvateľov, ochoreli predovšetkým deti predškolského veku. Každoročne boli evidované desiatky úmrtí na osýpky. Zavedenie očkovania znamenalo postupný zvrät vo výskyte ochorenia u nás. Menší vzostup chorobnosti, ku ktorému došlo v rokoch 1991-1993 a 1997-1998 bol podmienený lokálnymi epidémiami v niektorých okresoch Východoslovenského regiónu, kde mali rozhodujúci podiel na šírení nákazy rómske deti, ktoré sa vyhli očkovaniu. V júli 1997 bola na území celého Slovenska nariadená kontrola očkovania proti osýpkam, s následným doplnením očkovania u neočkovaných alebo nedostatočne očkovaných detí. Vďaka uvedeným opatreniam došlo na Slovensku k prerušeniu šírenia infekcie vírusom osýpok už pred trinástimi rokmi. V ďalších rokoch boli evidované už len ojedinelé ochorenia väčšinou zavlečené zo zahraničia (výskyt v Euroregióne SZO v roku 2015 vid'. mapa).

Na udržanie stavu eliminácie osýpok je nevyhnutné:

- pokračovať v pravidelnom očkovaní detí, dosiahnuť a udržať vysokú zaočkovanosť proti osýpkam
- aby každé dieťa, ktoré môže byť očkované, očkované bolo. Nesmie sa stať, aby zostala neimúnna skupina detí, pretože napriek priaznivej situácii existuje stále riziko zavlečenia nákazy zo zahraničia
- zabezpečovať efektívnu surveillance osýpok, t.j. sledovať a hlásiť výskyt akýchkoľvek exantémových ochorení s makulo-papulóznym exantémom a horúčkou a robiť laboratórnu diagnostiku každého podozrivého prípadu
- pri podozrení na osýpky okamžite zabezpečiť protiepidemické opatrenia vrátane okamžitého monitorovania zaočkovanosti kontaktov a imunizácie neimúnnych proti osýpkam.

Mapa výskytu osýpok v Európskom regióne Svetovej zdravotníckej organizácie v roku 2015
(zdroj ECDC – Európske centrum pre kontrolu chorôb)

Figure 3. Measles notification rate (cases per million) by country, 1 January–31 December 2015, EU/EEA countries (n=3 969)

Referát epidemiológie
RÚVZ Rožňava